

Ammatillisen koulutuksen erityisen tuen arviointi 2020–2021

Hyvä koulutuksen järjestäjä

Tervetuloa vastaamaan Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) kyselyyn ammatillisen koulutuksen erityisestä tuesta. Karvi toteuttaa erityiseen tukeen liittyvän arvioinnin vuosien 2020–2021 aikana. Arviointi tuottaa tietoa erityisen tuen järjestämisestä sekä erityiseen tukeen liittyvistä toiminnoista. Arvioinnissa selvitetään järjestäjien, opetus- ja ohjaushenkilöstön sekä opiskelijoiden näkemyksiä erityisestä tuesta. Samalla kartoitetaan erityiseen tukeen liittyviä vahvuuksia, kehittämistarpeita ja hyviä käytäntöjä.

Arviointihankkeessa kerätään kyselytietoa koulutuksen järjestäjiltä sekä opetus- ja ohjaushenkilöstöltä. Opiskelijoilta hankitaan tietoa haastatteleamalla otokseen valittujen järjestäjien opiskelijoita.

Tämä kysely on suunnattu koulutuksen järjestäjälle. Kyselyyn vastaa johdon edustaja tai edustajat ryhmänä, jossa on mukana erityisestä tuesta vastaavaa johtoa. Kukin järjestäjä palauttaa vain yhden vastauksen kyselyyn. Tulokset raportoidaan siten, ettei yksittäisten järjestäjien vastaukset käy ilmi.

Kysely koostuu seuraavista osiosta:

1. Resurssit ja toiminnanohjaus erityisen tuen kannalta
2. Erityisen tuen tarpeiden tunnistaminen
3. Erityisen tuen suunnittelu
4. Erityisen tuen toteutus
5. Arvioinnin mukauttaminen ja ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen ammatillisissa perustutkinnoissa
6. Yhteistyö eri tahojen kanssa
7. Vahvuudet erityisessä tuessa
8. Koronan vaikutukset erityiseen tukeen
9. Erityisen tuen valtakunnalliset linjaukset
10. Hyvät käytännöt

Kohdat 1–8 liittyvät järjestäjän toimintaan. Arvioikaa asioita järjestämänne tutkintotavoitteisen koulutuksen kannalta. Kohdassa 9 kysytään järjestäjän näkemyksiä erityisen tuen valtakunnallisista linjauksista. Kohdassa 10 voitte halutessanne kuvata erityiseen tukeen liittyviä hyviä käytäntöjä. Kyselyn lopussa voitte antaa Karville palautetta.

Kun vastaatte kyselyyn, voitte halutessanne pitää vastaamisessa taukoa painamalla kyselyn alalaidassa painiketta ”Tallenna ja jatka myöhemmin”. Kopioikaa ruudulla oleva linkki ja/tai lähettäkää se edelleen sähköpostiinne, jotta voitte jatkaa kyselyn täyttämistä samasta kohdasta myöhemmin.

Mikäli organisaationne sisällä eri henkilöt vastaavat kyselyn eri osioihin voitte jakaa seuraavalle vastaajalle uuden vastauslinkin, jonka saatte keskeyttäessänne kyselyyn vastaamiseen. Kun olette vastanneet kyselyn kaikkiin osioihin, tallentakaa lopullinen vastauksenne painamalla kyselyn lopussa ”Lähetä” -painiketta. Lähettämisen jälkeen voitte tulostaa tai ladata vastaukset omaan käyttöönne.

Pyydämme vastaamaan kyselyyn 29.1.2021 mennessä.

Lisätietoja

Arviointineuvos Jani Goman, jani.goman@karvi.fi, puhelin 029 533 5505

Arviointiasiantuntija Raisa Hievanen, raisa.hievanen@karvi.fi, puhelin 029 533 5542

Tietoja arvioinnista löytyy lisäksi hankkeen [verkkosivuilta](#).

Taustatiedot

1. Koulutuksen järjestäjä
2. Vastaamiseen osallistuneiden tehtävänimikkeet _____

1. Resurssit ja toiminnanohjaus erityisen tuen kannalta

3. Kuinka monella järjestäjän työntekijällä on erityisopettajan kelpoisuus (suoritettuna opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia koskevan asetuksen 431/2018, 16 § mukaiset ammatillisen erityisopettajan opinnot tai erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot)?
Lukumäärä _____
4. Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat järjestäjän toiminnassa. (Toteutuu: erittäin huonosti, huonosti, kohtalaisesti, hyvin, erittäin hyvin)
 - Opiskelijoiden erityisen tuen tarpeiden tunnistamiseen on riittävästi henkilöstöresursseja.
 - Erityisen tuen opiskelijoiden tukemiseen on riittävästi henkilöstöresursseja.
 - Opetus- ja ohjaushenkilöstön erityiseen tukeen liittyvä osaaminen on riittävä.
 - Opetus- ja ohjaushenkilöstön erityiseen tukeen liittyvää osaamista kehitetään suunnitelmallisesti.
5. Onko järjestäjällä käytössään organisaatiotasoinen erityisen tuen järjestämistä tai toteutusta koskeva suunnitelma tai toiminnan kuvaus?
 - Kyllä
 - Ei
6. Arvioi, miten seuraavat asiat toteutuvat järjestäjän toiminnassa. (Toteutuu: erittäin huonosti, huonosti, kohtalaisesti, hyvin, erittäin hyvin)
 - Erityiseen tukeen liittyvät vastuut ovat selkeät.
 - Erityiseen tukeen liittyvä työnjako on tarkoituksenmukainen.
 - Erityisen tuen toimivuutta arvioidaan säännöllisesti.
 - Erityistä tukea kehitetään säännöllisesti.

2. Erityisen tuen tarpeiden tunnistaminen

7. Selvitätkö järjestelmällisesti uusien opiskelijoiden erityisen tuen tarpeita eri hakutavoissa?

Hakutapa	Kyllä, kaikilta opiskelijoilta	Kyllä, osalta opiskelijoista	Ei keneltäkään	Meille ei voi hakeutua kyseisen hakutavan kautta / emme järjestä kyseistä koulutusta
Yhteishaku				
Haku harkintaan perustuvan valinnan kautta				
Jatkuva haku perustutkintoihin				
Jatkuva haku ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin				

8. Jos selvitätte erityisen tuen tarpeita järjestelmällisesti vain osalta uusista opiskelijoista, millä perusteella valitsette ne opiskelijat, joiden tuen tarpeen selvitätte?

9. Millaisia tuen tarpeiden tunnistamisen menetelmiä järjestäjällä on käytössä opintojen eri vaiheissa? Voitte valita yhden tai useampia.

- Tiedonsiirto koulutuksen nivelvaiheessa
- Testit tai kartoitukset (esim. oppimisvalmiuksiin tai toimintakykyyn liittyvät testit tai kartoitukset tai psykologin testit)
- Haastattelu
- Havainnointi
- Jotkin muut, mitkä? _____

10. Arvioikaa, miten opiskelijoiden erityisen tuen tarpeiden tunnistaminen toimii opintojen alkuvaiheessa ja myöhemmin opintojen aikana eri koulutusmuodoissa. (Toimii: erittäin huonosti, huonosti, kohtalaisesti, hyvin, erittäin hyvin, emme järjestä kyseistä koulutusta)

Perustutkintokoulutus

- tunnistaminen opintojen alkuvaiheessa
- tunnistaminen myöhemmin opintojen aikana

Ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutus

- tunnistaminen opintojen alkuvaiheessa
- tunnistaminen myöhemmin opintojen aikana

11. Arvioikaa, miten opiskelijoiden erityisen tuen tarpeiden tunnistaminen toimii yhteisissä ja ammatillisissa tutkinnon osissa. (Toimii: erittäin huonosti, huonosti, kohtalaisesti, hyvin, erittäin hyvin, emme järjestä kyseisiä tutkinnon osia)

- tunnistaminen yhteisissä tutkinnon osissa
- tunnistaminen ammatillisissa tutkinnon osissa

12. Mitä kehitettävää teillä on erityisen tuen tarpeiden tunnistamisessa?
-

3. Erityisen tuen suunnittelu

13. Arvioikaa, miten seuraavat asiat toteutuvat erityisen tuen suunnittelussa. (Toteutuu: erittäin huonosti, huonosti, kohtalaisesti, hyvin, erittäin hyvin)

- Opiskelijan kanssa sovitaan yhdessä tarvittavat tukitoimet.
- Alaikäisen opiskelijan huoltajaa tai laillista edustajaa osallistetaan tukitoimien suunnitteluun.
- Erityisen tuen suunnittelussa huomioidaan opiskelijoiden yksilölliset tarpeet.
- Erityisen tuen suunnittelussa huomioidaan opiskelijoiden vahvuudet.
- Erityinen tuki suunnitellaan tutkinnon osittain.
- Tukitoimet kirjataan opiskelijan HOKS:iin.
- Opiskelijan saamaa erityistä tukea ja sen vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti HOKS:ia päivitettäessä.
- Tarvittaessa erityisen tuen päätös puretaan.

14. Kuka vastaa opiskelijalle annettavan erityisen tuen suunnittelusta? Voitte valita useita vaihtoehtoja.

- Oma opettaja / ryhmänohjaaja
- Erityisopettaja / erityisen tuen vastaava
- Opinto-ohjaaja
- Muu, kuka? _____

15. Mitä kehitettävää teillä on erityisen tuen suunnittelussa?
-

4. Erityisen tuen toteutus

16. Millaisia suunnitelmallisen pedagogisen tuen muotoja ja erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä käytätte erityisessä tuessa? Voitte valita useampia vaihtoehtoja. Vastatkaa erikseen perustutkintojen, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen, yhteisten tutkinnon osien ja ammatillisten tutkinnon osien osalta. Jos ette järjestä kyseistä koulutusta, jättäkää kohta tyhjäksi.

- Erityisen tuen tarpeeseen annettu yksilöllinen ohjaus tai -tuki
- Pienryhmäopetus tai -ohjaus
- Samanaikaisopetus tai -ohjaus
- Pajatoiminta
- Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot
- Opintojen keventäminen (esimerkiksi lyhyemmät opiskeluviikot tai -päivät)
- Yksilölliset tilajärjestelyt (esim. rauhallisempi opiskeluympäristö)
- Muu, mikä? _____

17. Arvioikaa seuraavia asioita järjestämässänne koulutuksessa. (Erittäin huonosti, huonosti, kohtalaisesti, hyvin, erittäin hyvin)

- Käytössämme olevilla erityisen tuen muodoilla ja järjestelyillä pystytään vastaamaan erityisen tuen opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin.
- Opiskelijat saavat tarvitsemaansa erityistä tukea opiskellessaan oppilaitoksessa.
- Opiskelijat saavat tarvitsemaansa erityistä tukea ollessaan työelämässä oppimassa.
- Opiskelijat saavat tarvitsemaansa erityistä tukea näytöissä.
- Opiskelijat saavat tarvitsemaansa erityistä tukea opiskellessaan etänä.
- Erityisen tuen toteutuksessa huomioidaan opiskelijoiden vahvuudet.

18. Arvioikaa, miten opiskelijat saavat erityistä tukea eri koulutusmuodoissa ja tutkinnon osissa. (Erittäin huonosti, huonosti, kohtalaisesti, hyvin, erittäin hyvin, emme järjestä kyseistä koulutusta / tutkinnon osia)

Opiskelijat saavat tarvitsemaansa erityistä tukea

- perustutkintokoulutuksessa.
- ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutuksessa.
- yhteisissä tutkinnon osissa.
- ammatillisissa tutkinnon osissa.

19. Arvioikaa eroja erityisen tuen saatavuudessa. (Ei lainkaan, vähän, jonkin verran, paljon, erittäin paljon, järjestäjällä on vain yksi toimipaikka/yhden koulutusalan koulutusta)

Erityisen tuen saatavuudessa on eroja koulutuksen järjestäjän

- eri toimipaikkojen välillä.
- eri koulutusalojen välillä.

5. Arvioinnin mukauttaminen ja ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen ammatillisissa perustutkinnoissa

20. Arvioikaa, miten seuraavat asiat toteutuvat erityisen tuen opiskelijoiden osalta järjestämässänne koulutuksessa. (Toteutuu: erittäin huonosti, huonosti, kohtalaisesti, hyvin, erittäin hyvin, meillä ei ole toteutettu tätä)

- Yhteisten tutkinnon osien arvioinnin mukauttamiseen on selkeät käytännöt.
- Ammatillisten tutkinnon osien arvioinnin mukauttamiseen on selkeät käytännöt.
- Yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteista poikkeamiseen on selkeät käytännöt.
- Ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksista poikkeamiseen on selkeät käytännöt.

21. Mitä kehitettävää teillä on arvioinnin mukauttamisessa?

22. Mitä kehitettävää teillä on osaamistavoitteista tai ammattitaitovaatimuksista poikkeamisessa erityisen tuen opiskelijoiden kohdalla?

6. Yhteistyö eri tahojen kanssa

23. Arvioikaa erityiseen tukeen liittyvän yhteistyön toimivuutta. (Toimii: erittäin huonosti, huonosti, kohtalaisesti, hyvin, erittäin hyvin, yhteistyötä ei ole)

Yhteistyö perusopetuksen kanssa

- Opiskelijoita koskeva tiedonsiirto perusopetuksesta ammatilliseen koulutukseen.
- Erityistä tukea koskeva tiedottaminen ammatillisesta koulutuksesta perusopetukseen.

Yhteistyö ammatillisessa koulutuksessa

- Yhteistyö VALMA-koulutuksen kanssa.
- Yhteistyö ammatillisen erityisoppilaitoksen tai -oppilaitosten kanssa.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

- Yhteistyö kuraattoripalvelujen kanssa
- Yhteistyö psykologipalvelujen kanssa
- Yhteistyö opiskeluterveydenhuollon kanssa
- Yhteistyö nuorisotoimen / -palvelujen kanssa
- Yhteistyö työ- ja elinkeinohallinnon kanssa

24. Mikäli teette yhteistyötä VALMA-koulutuksen kanssa, kuvailkaa, millaista yhteistyötä teette.

25. Mikäli teette yhteistyötä ammatillisen erityisoppilaitoksen tai oppilaitosten kanssa, kuvailkaa, millaista yhteistyötä teette.

26. Jos ette tee yhteistyötä ammatillisen erityisoppilaitoksen / -laitosten kanssa, niin millaista yhteistyötä toivoisitte?

27. Arvioikaa työelämäyhteistyön toteutumista. (Toteutuu: erittäin huonosti, huonosti, kohtalaisesti, hyvin, erittäin hyvin)

- Erityisen tuen opiskelijoille on saatavilla työelämässä oppimiseen soveltuvia työpaikkoja.
- Työpaikkaohjaajat perehdytetään erityisen tuen opiskelijoiden tarpeisiin ja ohjaamiseen.
- Työpaikkaohjaajat saavat oppilaitoksesta tukea erityisen tuen opiskelijoiden ohjaamiseen ja tukemiseen työelämässä oppimisen aikana.
- Työpaikkaohjaajien erityiseen tukeen liittyvä osaaminen on riittävää.
- Työpaikkaohjaajien erityiseen tukeen liittyvää osaamista kehitetään suunnitelmallisesti.

7. Vahvuudet erityisessä tuessa

28. Mitkä ovat keskeiset vahvuutenne erityisessä tuessa?

8. Koronan vaikutukset erityiseen tukeen

29. Ovatko erityisen tuen opiskelijat olleet etäopetuksessa syksyn 2020 ja talven 2021 aikana?

- Kokonaan
- Osittain
- Ei lainkaan

30. Arvioikaa, missä määrin koronaepidemiasta on aiheutunut haasteita erityiseen tukeen syksyn 2020 ja talven 2021 aikana. (Erittäin paljon, melko paljon, jonkin verran, hyvin vähän, ei lainkaan, en osaa sanoa)

- Erityisen tuen tarpeiden tunnistaminen
- Erityisen tuen suunnittelu
- Erityisen tuen toteutus
- Erityisen tuen saatavuus opiskelijoille

31. Kuvatkaa koronaepidemian vaikutuksia erityisen tuen järjestämiseen.

9. Erityisen tuen valtakunnalliset linjaukset

Valtakunnallisilla linjauksilla tarkoitetaan tässä linjauksia, joilla erityisen tuen järjestämistä ja toteutusta kansallisesti ohjataan. Näitä ovat mm.

- [Laki](#) ja [valtioneuvoston asetus](#) ammatillisesta koulutuksesta,
- [Opetushallituksen ohje erityisen tuen järjestämisestä](#)
- [Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman tietosisältö](#)
- [Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman tietosisältö](#)

32. Erityisen tuen valtakunnalliset linjaukset tukevat erityisen tuen järjestämistä

- erittäin huonosti.
- huonosti.
- kohtalaisesti.
- hyvin.
- erittäin hyvin.

33. Miten kehittäisitte erityistä tukea osana ammatillista koulutusta? Pohtikaa erityisesti erityisen tuen kansallista rakenteellista kehittämistä.

10. Hyvät käytännöt

Tässä voitte halutessanne kuvata erityiseen tukeen liittyvän hyvän käytännön tai käytäntöjä. Käytäntö on kehittämänne tai käyttöön ottamanne toimintatapa tai toimintamalli, jonka olette kokeneet hyödylliseksi tai vaikuttavaksi erityisen tuen tarpeiden tunnistamisen, suunnittelun tai toteutuksen kannalta, ja jonka jakamisesta voisi olla hyötyä myös muille. Kuvatkaa käytäntö sillä tarkkuudella, että siitä ilmenee selkeästi mistä on kysymys. Voitte halutessanne liittää mukaan linkin tai lähteen, josta löytyy lisätietoa kuvaamastanne käytännöstä.

Hyvistä käytännöistä tehdään arviointihankkeen lopussa kooste, joka toimitetaan kaikille arviointiin osallistuneille koulutuksen järjestäjille ja julkaistaan Karvin verkkosivuilla. Koosteesta kerrotaan, minkä koulutuksen järjestäjän käytännöstä on kysymys ja kuvataan käytäntö tiiviisti. Kiitos hyvien käytäntöjen jakamisesta!

Hyvän käytännön kuvaus

Palautetta Karville

34. Kysymykset olivat osuvia.

- Täysin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte tarkentaa vastauksianne yllä oleviin kysymyksiin.

35. Miten kehittäisitte vastaavien arviointien toteutusta?

36. Muuta palautetta Karville.

KIITOS!